

GENERALINIS ADVOKATAS

JULIANE KOKOTT IŠVADA,

pateikta 2009 m. sausio 15 d.(1)

**Byla C-357/07**

**TNT Post UK Ltd**

**The Queen**

prieš

**The Commissioners of Her Majesty's Revenue & Customs**

(*High Court of Justice (England & Wales), Queen's Bench Division (Administrative Court)* pateiktas prašymas priimti prejudicinį sprendimą)

„Šeštoji PVM direktyva – Neapmokestinami sandoriai – Viešųjų pašto tarnybų sūvoka – Universaliosios paslaugos – Fiskalinio neutralumo principas“

## I – Žanga

1. Nagrinėjamoje byloje *High Court of Justice of England and Wales (Administrative Court)* prašo išaiškinti Šeštosios PVM direktyvos(2) 13 straipsnio A skirsnio 1 dalį, kurioje nustatytas „viešųjų pašto tarnybų“ teikiamų paslaugų atleidimas nuo pridėtinės vertės mokesčio. Pirmiausia reikia nustatyti, kokia reikšmė skiriama šiai sūvokai liberalizuotoje pašto paslaugų rinkoje.
2. Pagrindinėje byloje *TNT Post UK Limited (TNT)* ginėja aplinkybų, kad visos pašto paslaugos, kurias teikia *Royal Mail Group Limited (Royal Mail)* kaip universaliųjų paslaugų teikėja Jungtinėje Karalystėje, yra atleidžiamos nuo mokesčio, o visų kitų teikjų paslaugos – apmokestinamos. Ieškovų nuomone, visiškai liberalizuotoje Jungtinės Karalystės rinkoje nebeegzistuoja „viešoji pašto tarnyba“, dėl to nebūra pagrindo atleisti nuo mokesčio. Atvirkščiai, jeigu universaliųjų paslaugų teikėjui taikomas atleidimas nuo mokesčio, tai kyla kitas klausimas, ar visos jo paslaugos, ar tik tam tikros turi būti atleidžiamos nuo mokesčio, ir prireikus – kokios paslaugos.
3. Byloje dalyvaujančių valstybių narių nuomonės yra labai skirtingos. Nuomonių spektras platus – nuo pritrimo Jungtinės Karalystės praktikai iki pritrimo atsisakyti bet kokio atleidimo nuo mokesčio liberalizuotoje rinkoje. Taigi šiuo atžvilgiu, atrodo, neužtikrintas vienodas Šeštosios direktyvos aiškinimas ir taikymas. Todėl jau trims valstybųms narėms Komisija pradėjo procedūrą dėl šipareigojimų nevykdymo, pareiškus dalį ieškinių dėl to, kad jos netaiko atleidimo nuo mokesčio, ir dalį dėl to, kad jos per plačiai taiko atleidimą nuo mokesčio(3).
4. Atsakymas ? šioje byloje pateiktus klausimus susijus ne tik su visais privačiais vartotojais,

kurie naudojami pašto paslaugomis. Atleidimo nuo mokesčio taikymo srities nustatymas gali taip pat daryti poveikį pašto paslaugų rinkų plėtrai valstybės narėse. Atsižvelgiant į tai, kokių išvadų padarys Teisingumo Teismas, jo atsakymai gali sustiprinti vietinių universalinių paslaugų teikimą ir padaryti sunkesnį konkuruojančių teikėjų atėjimą arba turėti priešingą poveikį.

## II – Teisinis pagrindas

### A – Bendrijos teisės aktai

5. Šeštosios direktyvos 13 straipsnio A skirsnyje „Tam tikros visuomenei naudingos veiklos atleidimas nuo mokesčio“, be kita ko, numatyta:

„1. Nepažeisdamos kitų Bendrijos nuostatų ir taikydamos sąlygas, kurias jos nustato siekdamos užtikrinti teisingą ir sąžiningą atleidimo nuo mokesčių taikymą bei užkirsti kelią galimam mokesčių vengimui, išsisukinėjimui ar piktnaudžiavimui, valstybės narės atleidžia nuo mokesčio

a) viešųjų pašto tarnybų teikiamas paslaugas (išskyrus keleivių pervežimo ir telekomunikacijų paslaugas) ir su tokiais paslaugomis susijusias tiekiamas prekes; <...>“(4)

6. Direktyvoje 97/67/EB (toliau – Pašto direktyva)(5) nustatytos vienodos pašto paslaugų vidaus rinkos taisyklės. Ji nustato, be kita ko, universalinių pašto paslaugų teikimo tvarką.

7. Pašto direktyvos 2 straipsnyje, be kita ko, pateikti tokie sąvokų apibūdinimai:

„2) viešasis pašto tinklas: veiklos organizavimo sistema ir visų rūšių priemonės, kurias naudoja universalinių paslaugų teikėjas (-ai), ypač įgyvendindamas šiuos tikslus:

– pašto siuntų, priskiriamų universalinių paslaugų prievolei, surinkimas iš visoje teritorijoje esančių pašto paslaugų teikimo vietų;

– tokių siuntų vežimas ir apdorojimas nuo pačiomis iš pašto paslaugų teikimo vietų iki skirstymo centro;

– pristatymas pagal ant siuntų nurodytus adresus;

<...>

13) universalinių paslaugų teikėjas: valstybinis arba privatus subjektas, valstybės narės teritorijoje teikiantis universalias pašto paslaugas arba jų dalį, apie kurias pagal 4 straipsnį buvo pranešta Komisijai <...>“

8. Valstybių narių pareigos, susijusios su universalinių paslaugų teikimu, nustatytos, be kita ko, Direktyvos 97/67/EB 3 straipsnyje, kuriame nurodyta, jog:

„1. Valstybės narės užtikrina, kad naudotojai turėtų teisę į universalias paslaugas, apimančias apibrėžtos kokybės visoje teritorijoje visiems naudotojams prieinamomis kainomis nenutrūkstamai teikiamas pašto paslaugas.

2. Šiam tikslui valstybės narės imasi priemonių, reikalingų užtikrinti, kad aptarnavimo ir pašto paslaugų teikimo vietų tankumas atitiktų naudotojų poreikius.

3. Jos imasi priemonių, kad universalinių paslaugų teikėjas (-ai) užtikrintų kiekvieną darbo dieną ir ne mažiau kaip penkias dienas per savaitę, išskyrus tam tikras aplinkybes ir geografines sąlygas, kurias nacionalinės reguliavimo institucijos laiko išskirtinėmis, paslaugų minimumą:

- vienų surinkimų per dieną;
- vienų pristatymų? namus kiekvienam fiziniam ar juridiniam asmeniui arba, išimties tvarka, laikantis nacionalinės reguliavimo institucijos nustatytų reikalavimų, tam tikslui? rengtas vietas <...>

7. Šiame straipsnyje apibrėžtos universaliosios paslaugos apima vidaus ir tarptautines paslaugas.“

9. Iki 2008 m. vasario 27 d., Direktyvos 2008/6/EB(6) įsigaliojimo dienos, Direktyvos 97/67/EB 7 straipsnio 1 dalies formuluotė buvo tokia:

„Kad užtikrintų universalių? paslaugų teikimą, valstybės narės gali toliau rezervuoti paslaugas universalių? paslaugų teikėjui (-ams). Šios paslaugos apribojamos vidaus korespondencijos ir gaunamos tarptautinės korespondencijos siuntų surinkimo, rėšiavimo, pervežimo ir pristatymo pagreitinu arba nepagreintu būdu paslaugomis laikantis toliau nustatytų svorio ir kainų ribų. Nuo 2003 m. sausio 1 d. svorio riba yra 100 g, o nuo 2006 m. sausio 1 d. – 50 g. Šios svorio ribos netaikomos nuo 2003 m. sausio 1 d., jei pirmos svorio pakopos greičiausio pristatymo kaina yra lygi valstybiniam tarifui už korespondencijos siuntą arba tris kartus didesnė už jį ir jei nuo 2006 m. sausio 1 d. ši kaina lygi valstybiniam tarifui arba du su puse karto didesnė už jį <...>“.

#### B – Nacionalinės teisės aktai

10. Šeštojoje direktyvoje numatytas pašto paslaugų atleidimas nuo mokesčių Jungtinėje Karalystėje buvo įgyvendintas 1994 m. *Value Added Tax Act* (1994 m. Pridėtinės vertės mokesčių įstatymo), su pakeitimais, padarytais 2000 m. įstatymu, 31 straipsnio 1 dalyje ir 9 priedo 3 grupės 1 ir 2 dalyse. Pagal šias nuostatas nuo pridėtinės vertės mokesčių atleidžiamas pašto bendrovės atliekamas pašto siuntinių vežimas ir pašto bendrovės bet kokios teikiamos paslaugos, susijusios su pašto siuntinių vežimu.

11. Pašto bendrovė – tai *Royal Mail Holdings plc*, kuri, kaip paprasta kontroliuojančioji (holdingo) bendrovė, neužsiima komercine veikla. Tačiau, kaip pranešė prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas, 1994 m. Pridėtinės vertės mokesčių įstatymo, iš dalies pakeisto 2000 metais, pagrindu administracija atleido nuo mokesčių taip pat visas *Royal Mail Holdings plc* visiškai priklausančias šias pašto paslaugas teikiančias dukterines bendroves.

12. 2000 m. Pašto paslaugų įstatymo 4 straipsnyje apibrėžta „universalioji? pašto paslaugų“ sąvoka. Ji apima iš esmės visoje teritorijoje teikiamas pašto paslaugas, kurios turi užtikrinti kiekvieną darbo dieną, viena vertus, bent vienų pašto siuntinių pristatymų? namus kiekvienam asmeniui Jungtinėje Karalystėje namus ir, kita vertus, bent vienų pašto siuntinių surinkimų iš tam priskiriamų pašto paslaugų teikimo vietų. Be to, teikiant universalias paslaugas turi būti, be kita ko, užtikrinta, kad atitinkamų pašto siuntinių pervežimo iš vienos vietos? kitą paslauga ir papildomos tokie siuntinių gavimo, surinkimo, rėšiavimo ir pristatymo paslaugos būtų teikiamos už prieinamas kainas, nustatytas pagal viešą ir visoje Jungtinėje Karalystėje vienodą tarifą.

13. Pagal 2000 m. Pašto paslaugų įstatymą universalioji? paslaugų teikėjas yra asmuo, apie kurį atsakingas ministras pranešė Europos Komisijai pagal Pašto paslaugų direktyvos 4 straipsnį kaip apie tokį asmenį ir kurį informavo apie tai.

#### III – Faktinės aplinkybės, prejudiciniai klausimai ir procesas

14. Nuo 2006 m. sausio 1 d. Britanijos pašto rinka yra visiškai liberalizuota. Bet kuriam paraišką pateikusiam ir reikalavimus atitinkančiam asmeniui gali būti išduodama atitinkama licencija,

suteikianti teisę vežti visus bet kokio svorio pašto siuntinius.

15. Šiuo metu *Royal Mail* yra vienintelė Komisijos paskirta universaliąją pašto paslaugą teikianti Jungtinėje Karalystėje. Remiantis šiam tikslui išduota licencija, *Royal Mail* privalo laikytis daugelio sąlygų, ypač pareigos užtikrinti, kad visoje Jungtinės Karalystės teritorijoje būtų teikiamos pašto paslaugos vienodais ir prieinamais tarifais.

16. Be to, *Royal Mail* teiktinos pašto paslaugos apima pareigą sukurti visuomenei pakankamą pašto paslaugą teikimo vietų tinklą, pareigą užtikrinti korespondencijos pristatymą bet kuriuo adresu Jungtinėje Karalystėje ir jos surinkimą kiekvieną darbo dieną ir iš kiekvienos pašto paslaugą teikimo vietos, taip pat pareigą laikytis nustatytų kokybės standartų, ypač skubaus pirmosios klasės laiško pristatymo kaip prasta kitą darbo dieną.

17. *Royal Mail* prižiūrimas integruotas nacionalinis pašto tinklas aptarnauja maždaug 27 milijonus adresatų 6 dienas per savaitę, maždaug 113 000 pašto dėžučių, 14 200 pašto skyrių ir 90 000 verslo patalpų. *Royal Mail* Jungtinėje Karalystėje darbinusi maždaug 185 000 asmenų.

18. Atsižvelgiant į laiško administravimo verslą, maždaug 90 % *Royal Mail* suteiktą pašto paslaugą, vertintą atsižvelgiant į pajamas, taikomos tik *Royal Mail*, o ne bet kuriam kitam pašto operatoriui Jungtinėje Karalystėje, nustatytos sąlygos ir reikalavimai.

19. Nuo 2002 m. *TNT* yra licencijos, suteikiančios teisę teikti pašto paslaugas, savininkų ir dėl liberalizavimo, kaip ir *Royal Mail*, gali vežti visus laiškus be apribojimų visoje Jungtinėje Karalystėje. Šiuo metu *TNT* teikia tik vadinamąsias „upstream services“ (paslaugas, susijusias su korespondencijos tvarkymu). Šias paslaugas sudaro korespondencijos surinkimas, automatizuotas arba tam tikrais atvejais rankinis rūšiavimas ir tvarkymas bei jos nuvežimas į centrinės *Royal Mail* prižiūrimas pašto paslaugą teikimo vietas.

20. *Royal Mail* ir *TNT* privalo sumokėti apyvarta pagrįstą licencijos mokestį. Tačiau kai kurios šios dvi pašto paslaugą teikiantys licencijos sąlygos labai skiriasi. *Royal Mail* taikomi didesni reikalavimai tokiose srityse, kaip antai kainų kontrolė, paslaugų dažnumas, apimtis, vartotojo galėjimas pasinaudoti paslauga, kokybės standartai, skundų nagrinėjimas ir pašto paslaugą teikimo terminų ir sąlygų pakeitimas.

21. Be to, pagal savo licenciją *Royal Mail* išpareigoja *TNT* teikti vadinamąsias „downstream services“ (paslaugas, susijusias su korespondencijos pristatymu). Šios paslaugos apima *TNT* iš anksto surinktas ir sutvarkytas bei į centrinės *Royal Mail* pašto paslaugą teikimo vietas pristatytas korespondencijos nuvežimą ir pristatymą gavėjams.

22. Tačiau pagal galiojančią 1994 m. Pridėtinės vertės mokesčio įstatymo redakciją *Royal Mail* pašto siuntinių vežimas atleidžiamas nuo PVM, o kitą pašto paslaugą teikiantį, kaip antai *TNT*, teikiamos paslaugos be apribojimų apmokestinamos standartiniu 17,5 % PVM tarifu.

23. *TNT* mano, kad verslo paštas Jungtinėje Karalystėje sudaro apie 85 % visos korespondencijos apimtį. Maždaug 40 % visos apimtys tenka žmonėms, kurios negali susigrąžinti viso į sumokėto pirkimo PVM, įskaitant pirmiausia finansinių paslaugų teikėjus, kurie yra *TNT* pagrindiniai vartotojai verslo pašto rinkoje. Taigi *TNT* suinteresuota sumažinti PVM sumą, kuri ji išskaitose fakturose nurodo verslo klientams.

24. Taigi *TNT* pateikė *High Court of Justice of England and Wales (Administrative Court)* kasacinį skundą dėl pagal 1994 m. Pridėtinės vertės mokesčio įstatymo 9 priedo 3 grupės nuostatas *Royal Mail* taikomo atleidimo nuo pridėtinės vertės mokesčio teisėtumo teismo peržiūrėjimo. Šiame procese 2007 m. liepos 12 d. Nutartimi *High Court* Teisingumo Teismui

pateik? tokius prejudicinius klausimus:

1) „1. a) Kaip turi b?ti aiškinamas Šeštosios direktyvos (Direktyva 77/388/EEB) 13 straipsnio A skirsnio 1 dalies a punkte (dabar – Direktyvos 2006/112/EB 132 straipsnio 1 dalies a punktas) numatyta formuluot? „viešosios pašto tarnybos“?

b) Ar šios formuluot?s aiškinimui daro ?tak? faktas, kad ši pašto paslauga valstyb?je nar?je buvo liberalizuota, kad n?ra rezervuot? paslaug? Tarybos direktyvos 97/67/EEB su pakeitimais prasme ir kad yra vienas paskirtas universalij? paslaug? teik?jas, apie kur? buvo pranešta Komisijai pagal ši? direktyv? (kaip antai *Royal Mail* Jungtin?je Karalyst?je)?

c) Šios bylos aplinkyb?mis (kurios nurodytos b punkte), ar ši formuluot? apima:

i) tik vienintel? paskirt? universalij? paslaug? teik?j? (kaip antai *Royal Mail* Jungtin?je Karalyst?je); ar

ii) taip pat ir privat? pašto operatori? (kaip antai *TNT Post*)?

2) 2. Šios bylos aplinkyb?mis, ar Šeštosios PVM direktyvos 13 straipsnio A skirsnio 1 dalies a punktas (dabar – Direktyvos 2006/112/EB 132 straipsnio 1 dalies a punktas) turi b?ti aiškinamas kaip reikalaujantis ar leidžiantis valstybei narei neapmokestinti vis? „vieš?j? pašto tarnyb?“ teikiam? pašto paslaug??

3) 3. Jei valstyb?s nar?s privalo arba gali neapmokestinti kai kuri?, bet ne vis?, „vieš?j? pašto tarnyb?“ teikiam? paslaug?, kokiais kriterijais remiantis šios paslaugos turi b?ti nustatomos?“

25. Procese Teisingumo Teisme pastabas pateik? *TNT*, *Royal Mail*, Airijos, Graikijos, Vokietijos, Suomijos, Švedijos ir Jungtin?s Karalyst?s vyriausyb?s bei Komisija.

#### IV – Teisinis vertinimas

##### A – D?l pirmojo prejudicinio klausimo

26. Pirmasis prejudicinis klausimas suskirstytas ? tris dalis, kurias nagrin?siu kartu. Šiuo klausimu iš esm?s siekiama nustatyti Šeštosios direktyvos 13 straipsnio A skirsnio 1 dalies a punkto taikymo srit? asmen? atžvilgiu. Pagal ši? nuostat? valstyb?s nar?s atleidžia nuo prid?tin?s vert?s mokes?io „vieš?j? pašto tarnyb? teikiamas paslaugas (išskyrus keleivi? pervežimo ir telekomunikacij? paslaugas) ir su tokiomis paslaugomis susijusias tiekiamas prekes“.

27. *High Court* klausia, ar visiškai liberalizuotoje pašto paslaug? rinkoje galima apskritai kalb?ti apie „vieš?sias pašto tarnybas“, kuri? paslaugos atleidžiamos nuo mokes?io, ir prireikus – kurie pašto paslaug? teik?jai priskiriami šiai s?vokai.

28. *TNT* bei Suomijos ir Švedijos vyriausyb?s, remdamosi generalinio advokato L. A. Geelhoed išvada byloje *Dansk Postordreforening*(7), mano, kad išnykus tam tikroms rezervuotoms paslaugoms nebepateisinamas pašto paslaug? atleidimas nuo mokes?io. Atvirkščiai, *Royal Mail*, kitos byloje dalyvaujan?ios valstyb?s nar?s ir Komisija teigia, kad esamomis s?lygomis universalij? paslaug? teik?jas arba teik?jai turi b?ti laikomi viešosiomis pašto tarnybomis, kuri? paslaugos atleidžiamos nuo mokes?io.

– Viešosios pašto tarnybos s?vokos aiškinimas, atsižvelgiant ? reguliavimo srit? ir atleidimo nuo mokes?io prasm? bei tiksl?

29. Pirmiausia reikia nurodyti, kad Šeštosios direktyvos 13 straipsnio A skirsnyje numatytas

atleidimas nuo mokesčio susijęs su visuomenei naudinga veikla, kaip matyti iš šio skirsnio pavadinimo. Pagal A skirsnio nuostatas, be pašto paslaugų, nuo mokesčio atleistinos sveikatos priežiūros paslaugos, su socialine rėpyba bei su religijos, švietimo, kultūros ir sporto sritimis susijusios paslaugos.

30. Šias paslaugas sieja tai, kad jos tenkina pagrindinius visuomenės poreikius ir kad dažnai jas teikia viešosios, pelno nesiekiančios organizacijos. 1977 metais Bendrijos teisės aktų leidėjas priėmė pagrindinį poreikį taip pat priskyrė pašto paslaugų teikimą. Šios būtiniausios paslaugos visuomenei turi būti teikiamos be didelių sąnaudų ir nepriklausomai nuo vertės mokesčio(8).

31. Viena vertus, rinkdamasis paslaugas, kurios pagal Šeštosios direktyvos 13 straipsnį atleidžiamos nuo pridėtinės vertės mokesčio, Bendrijos teisės aktų leidėjas rėmėsi atleidimo nuo mokesčio atvejais, taikomais valstybės narėse priimant direktyvą. Kita vertus, jis bandė apriboti atleidimo nuo mokesčio atvejus, nes jie yra bendrojo principo, pagal kurį PVM taikomas nuo kiekvienos apmokestinamojo asmens atlygintinai suteiktos paslaugos, išimtis(9).

32. Atleidimo nuo mokesčio atvejai, atsižvelgiant į jų išimtinį pobūdį, turi būti aiškinami siaurai(10). Taigi Šeštosios direktyvos 13 straipsnio A skirsnis apima ne visą su viešuoju interesu susijusią veiklą, o tik šiame skirsnyje nurodytas ir labai išsamiai apibūdintas jos rūšis(11). Tačiau tai nereiškia, jog sąvokos, vartojamos Šeštosios direktyvos 13 straipsnyje numatytiems atleidimo nuo mokesčio atvejams apibrėžti, turi būti aiškinamos taip, kad atleidimo nuo mokesčio poveikis nebūtų pasiektas(12).

33. Apibrėžiant detaliau, daugeliu atleidimo nuo mokesčio atvejų reikalaujama, kad paslaugą teiktų konkretus asmenys arba organizacijos. Pavyzdžiui, sveikatos priežiūros paslaugos atleidžiamos nuo mokesčio, tik jeigu jas teikia ypač kvalifikuotas medicinos personalas (Šeštosios direktyvos 13 straipsnio A skirsnio 1 dalies c punktas)(13).

34. Daugelis kitų atleidimo nuo mokesčio atvejų taikomi, tik jeigu atitinkamas paslaugas teikia viešosios teisės subjektai ar tam tikros valstybės pripažintos organizacijos (žr. Šeštosios direktyvos 13 straipsnio A skirsnio 1 dalies b, g, h, i, n, p punktus). Šis požimis grindžiamas tuo, kad tik paslaugų, kurias teikia valstybės kontroliuojama institucija, atveju atsiranda specialus viešasis interesas, pateisinantys atleidimą nuo mokesčio. Pirmiausia, kontroliuojant valstybei, galima užtikrinti paslaugos kokybę ir jos kainos prieinamumą.

35. Panašiai dėl pašto paslaugų atleidimo nuo mokesčio pagal Šeštosios direktyvos 13 straipsnio A skirsnio 1 dalies a punktą sprendime *Komisija prieš Vokietiją*(14) Teisingumo Teismas pabrėžė, kad ši nuostata apima tik paslaugas, kurias teikia viešosios pašto tarnybos organizacine prasme. Pagal 13 straipsnio A skirsnį atleistinos nuo mokesčio paslaugos nėra apibrėžtos visiškai materialiniais ir funkciniais sąvokomis(15).

36. Šiuo atžvilgiu 13 straipsnio A skirsnio 1 dalies a punkto formuluotė užtikrina, kad tik paslaugos, kurias pašto tarnyba pati ir tiesiogiai teikia klientams, atleidžiamos nuo mokesčio. Atvirkščiai, dalis paslaugų, kurias pašto tarnybai teikia tretieji asmenys, kaip antai korespondencijos pervežimas ir skirtingas pašto tarnybas geležinkeliu arba oro transportu, neatleidžiamos nuo mokesčio(16).

37. Atvirkščiai, iš vartojamos viešosios pašto tarnybos sąvokos Teisingumo Teismas nenusprendė, kad ji daro nuorodą tik į valstybinį teikimą. Jis būtų laikomas atleidimu nuo mokesčio taip pat taikytinu paslaugoms, kurias teikia licenciją turinti privati įmonė(17). Skirtingai nei kitais atleidimo nuo mokesčio atvejais, būtų Šeštosios direktyvos 13 straipsnio A skirsnio 1 dalies a punktas nereikalauja, kad pašto paslaugas teiktų *viešosios teisės reglamentuojamas subjektas*.

38. Vis dėlto 1977 metais priimant direktyvą nebuvo būtina atskirti valstybinius ir privačius teikėjus, nes tuo metu pašto paslaugas teikė iš esmės tik valstybiniai monopolijas turintys teikėjai.
39. Tačiau nuo to laiko pašto organizavimas labai pasikeitė. Įgyvendinant Pašto direktyvą valstybinės monopolijos buvo laipsniškai panaikintos, ir rinka atverta konkuruojantiems teikėjams.
40. Šiomis aplinkybėmis būtina nesuderinama su Šeštosios direktyvos tikslais taikyti atleidimą nuo pridėtinės vertės mokesčio tik valstybiniams teikėjams arba visai jo netaikyti, jeigu jau nėra pastarojo teikėjo. Atvirkščiai, komercinės įmonės iš principo taip pat gali būti viešosios pašto tarnybos Šeštosios direktyvos 13 straipsnio A skirsnio 1 dalies a punkto prasme, jeigu jos, siekdamos bendrojo intereso, teikia pašto paslaugas kartu su ankstesne valstybės valdoma monopolija arba vietoje jos(18).
41. Kaip matyti iš atleidimo nuo mokesčio nuostatos vietos Šeštosios direktyvos 13 straipsnio A skirsnyje, jos prasmė ir tikslas yra netaikant pridėtinės vertės mokesčio nepabranginti pašto paslaugų, kurios laikomos viešųjų paslaugų dalimi, ir todėl jų teikimas už prieinamą kainą pateisinamas bendruoju interesu(19).
42. Dėl pašto paslaugų rinkos liberalizavimo šis tikslas neprarado savo svarbos.
43. Taigi Pašto direktyvos 2 straipsnio 2 punkte nustatytas tolesnis „viešojo pašto tinklo“ egzistavimas ir ši sąvoka apibrėžiama kaip veiklos organizavimo sistema ir visų rūšių priemonės, kurias naudoja universalieji paslaugų teikėjai (-jai). Pašto direktyvos 3 straipsnis užtikrina, kad naudotojai – taip pat nesant valstybinės pašto monopolijos – turėtų teisę į universalias paslaugas, apimančias apibrėžtos kokybės visoje teritorijoje visiems naudotojams prieinamomis kainomis nenutrūksta teikiamas pašto paslaugas. Pagal 12 straipsnį universalieji paslaugų kainos privalo būti prieinamos ir susietos su teikiamų paslaugų sąnaudomis bei tokios, kurios suteiktų galimybę jas taikyti visoje valstybės teritorijoje kaip vienodą tarifą.
44. Nustatydamas šiuos reikalavimus universaliosioms paslaugoms, Bendrijos teisės aktų leidėjas detalizavo paslaugas, kurios ypač susijusios su viešuoju interesu. Tačiau Pašto direktyvoje šiuo atžvilgiu nustatyti tik minimalūs reikalavimai(20). Taigi iš šios direktyvos nuostatų neįmanoma galutinai nustatyti, kurie teikėjai ir kurios paslaugos atitinkamoje valstybės narės reguliavimo srityje patenka į atleidimo nuo pridėtinės vertės mokesčio taikymo sritį.
45. Be to, Pašto direktyvai ir Šeštajai direktyvai priskiriamos visai skirtingos reguliavimo sritys ir jų reguliavimo dalykai yra skirtingi, kaip pabrėžia Švedijos vyriausybė. Pašto direktyva nustato bendrus pagrindus organizuojant pašto rinką ir neturi nieko bendra su pašto paslaugų apmokestinimu PVM. Šeštąją direktyvą tvirtinama Bendrijos mastu taikoma PVM sistema ir joje tik iš dalies kalbama apie pašto paslaugas.
46. Tačiau tai netrukdo, aiškinant Šeštąją direktyvą, atsižvelgti į vertinimus, kuriais grindžiamos Pašto direktyvos nuostatos, susijusios su viešojo pašto tinklo teikiamomis universaliosiomis paslaugomis. Dėl to šiuo požiūriu susikerta dviejų nuostatų reikalavimai: ketinimas užtikrinti bendrą pašto paslaugų teikimą prieinamomis kainomis.
47. Tai reiškia, kad dabartinėmis sąlygomis universalias paslaugas teikiantys *viešojo pašto tinklo* operatoriai laikytini *viešosiomis pašto tarnybomis* Šeštosios direktyvos 13 straipsnio A skirsnio 1 dalies a punkto prasme.
48. Tačiau *Royal Mail*, Graikijos, Airijos ir Švedijos vyriausybės prieštarauja tam, kad aiškinant Šeštąją PVM direktyvą būtų atsižvelgiama į Pašto direktyvą. Jos nurodo, kad EB 95 straipsniu

grindžiama Pašto direktyva negali pakeisti mokes?io teis?s akt?, kurie pagal EB 93 straipsn? turi b?ti priimti vienbalsiai. Jeigu teis?s akt? leid?jas atleidim? nuo prid?tin?s vert?s mokes?io nor?t? pritaikyti pašto paslaugoms, jis gal?t? pakeisti ši? nuostat?, pavyzdžiui, pakeisdamas Šešt?j? direktyv? Direktyva 2006/112/EB(21).

49. Ta?iau negalima pritarti šiems prieštaravimams. Ši byla susijusi ne su Šeštosios direktyvos pakeitimu, o su jos aiškinimu atsižvelgiant ? norm? tiksl?. Šiuo klausimu, neišeinant iš teksto rib?, atleidimo nuo mokes?io nuostatos taikymo momentu b?tina atsižvelgti ? faktišk? ir Bendrijos teis?s kontekst?(22).

50. Šitaip tai atitinka Teisingumo Teismo praktik? – aiškinant konkre?ias Šeštosios direktyvos s?vokas atsižvelgti ? reikšmingus su mokes?io teise nesusijusius Bendrijos teis?s aktus tiek, kiek jais siekiama t? tiksl?. Pavyzdžiui, sprendime *Abbey National* Teisingumo Teismas aiškino speciali? investicini? fond? valdymo s?vok?, numatyt? Šeštosios direktyvos 13 straipsnio B skirsnio d punkto 6 papunktyje, remdamasis atitinkama s?voka, numatyta 1985 m. gruodžio 20 d. Tarybos Direktyvoje 85/611/EEB d?l ?statym? ir kit? teis?s akt?, susijusi? su kolektyvinio investavimo ? perleidžiamus vertybinius popierius subjektais (KIAVPS)(23), derinimo (24).

– Atleidimo nuo mokes?io taikymas panaikinus tam tikras rezervuotas paslaugas

51. *TNT*, Suomijos ir Švedijos vyriausyb?s, pateikdamos nuorod? ? generalinio advokato L. A. Geelhoed išvad? byloje *Dansk Postordreforening*(25), taip pat mano, kad atleidimas nuo mokes?io taikytinas tik tol, kol tam tikriems teik?jams yra rezervuotos pašto paslaugos. Iš tikr?j? generalinis advokatas laik?si poži?rio, kad atleistin? nuo mokes?io vieš? užduot? pašto ?mon?s atlieka tik tuomet, kai teikia rezervuotas paslaugas. Paslaugos, nors ir priskirtos universaliosioms paslaugoms, ta?iau nerezervuotos išskirtinai vienam teik?jui, teikiamos ?prastomis konkurencin?mis s?lygomis ir yra visiškai komercinio pob?džio(26).

52. Iš tikr?j? kol kas Pašto direktyvos 7 straipsniu nereikalaujamas visiškas liberalizavimas, ta?iau leidžiama rezervuoti labai apribot? paslaug? spektr? vienam arba keliems teik?jams. Vis d?lto Jungtin? Karalyst? ir daug kit? valstybi? nari? nebesinaudoja šia galimybe.

53. Vis d?lto, nepaisant to, pagal Pašto direktyvos 4 straipsn? liberalizuotoje rinkoje valstyb?s nar?s teb?ra atsakingos už universali?j? paslaug? užtikrinim?. Pirmiausia jos privalo užtikrinti, kad universali?j? paslaug? teik?jas (-jai) laikyt?si Pašto direktyvos 3–6 ir 12 straipsniuose nustatyt? reikalavim?, susijusi? su pašto paslaug? kokybe ir kaina.

54. Jungtin? Karalyst? ?vykd? šiuos ?sipareigojimus, patik?dama *Royal Mail* užtikrinti universali?sias paslaugas ir nurodydama atitinkamas s?lygas šiam tikslui suteiktoje licencijoje. Šios s?lygos universali?j? paslaug? licencijoje labai skiriasi nuo s?lyg?, kuriomis veikt? vykdo kiti pašto paslaug? teik?jai Jungtin?je Karalyst?je, kaip pažym?jo prašym? priimti prejudicin? sprendim? pateik?s teismas.

55. Be to, nesuteikus išimtini? teisi?, universali?j? paslaug? teik?jai neteikia savo paslaug? visiškai laisvoje, tik pagal ekonominius vertinimus sureguliuotoje rinkoje. Atvirkš?iai, jie atlieka vieš?j? interes? užtikrinan?i? užduot? ir jiems taikoma speciali valstyb?s kontrol?. Tod?l tai suderinama su Šeštosios direktyvos 13 straipsnio A skirsnio 1 dalies a punkto tikslu universali?j? paslaug? teik?jus priskirti „viešosioms pašto tarnyboms“ šios nuostatos prasme ir j? paslaugas atleisti nuo mokes?io.

56. Šiuo atžvilgiu reikia atsižvelgti ? tai, kad, remiantis Pašto direktyvos šešiolikta konstatuojam?ja dalimi, tam tikr? paslaug? rezervavimas turi garantuoti finansiškai subalansuot? universali?j? paslaug? teikim?. Taigi rezervavimo tikslas yra išlaikyti finansin? universali?j?



paslaugų teikėjo pusiausvyrą tam, kad jis galėtų atlikti savo bendrojo intereso uždavinį(27). Nepaisant specialių universaliojų paslaugų si pareigojimų finansavimo, tam tikrų paslaugų rezervavimas neparemtas platesne bendruoju interesu pagrįsta analize. Taigi nėra reikalo taikyti Šeštosios direktyvos 13 straipsnio A skirsnio 1 dalies a punkte nustatyto atleidimo nuo mokesčių dėl tam tikrų paslaugų rezervavimo, nes universaliojų paslaugų užtikrinimas taip pat tarnauja bendrajam interesui, jeigu dėl to nereikia nustatyti finansinio pagrindo, suteikiant išimties teises.

57. Be to, aiškinimas, grindžiamas tam tikrų paslaugų rezervavimu, reikštų, kad daugelyje valstybių nėra. Šeštosios direktyvos 13 straipsnio A skirsnio 1 dalis taptų visiškai neveiksminga, o to, nepaisant reikalavimo siaurai aiškinti atleidimo nuo mokesčių nuostatas, reikia labai vengti(28).

– Aiškinimas, atsižvelgiant į fiskalinio neutralumo principą

58. Galiausiai reikia įvertinti *TNT*, Švedijos ir Suomijos vyriausybės išreikštą prieštaravimą, kad liberalizuotoje rinkoje universaliojų paslaugų teikėjo atleidimas nuo mokesčių pažeidžia fiskalinio neutralumo principą ir kenkia konkurencijai.

59. Fiskalinio neutralumo principas, kuriuo grindžiama bendra PVM sistema ir į kurį reikia atsižvelgti aiškinant atleidimo nuo mokesčių nuostatas, draudžia PVM rinkimo srityje nevienodai vertinti tokius pačius sandorius vykdančius įkio subjektus(29). Fiskalinio neutralumo principas apima konkurencijos iškraipymo, atsirandančio dėl skirtingo požirio PVM atžvilgiu, panaikinimą(30).

60. Reikia pritarti nurodytiems proceso dalyviams, teigiantiems, kad neutralumo principo laikomasi visais atvejais, jeigu atleidimas nuo mokesčių taikomas tik rezervuotą pašto paslaugas teikiantiems teikėjams. Perleidus išimties teises vienam teikėjui, iš karto pasidaro nebeįmanoma, jog kiti įkio subjektai vykdytų tokius pačius sandorius, kurių kitoks mokesčių režimas pažeidžia neutralumo principą.

61. Tačiau tai nereiškia, kad neutralumo principas automatiškai pažeidžiamas, jeigu atleidimas nuo mokesčių ne siejamas su rezervuotų paslaugų pobūdžiu, o taikomas bendrai universaliosioms paslaugoms. Su neutralumo principu suderinama būtų tai, kad tik universaliojų paslaugų teikėjo paslaugos atleistinos nuo mokesčių tiek, kiek jos dėl specialių teisinių reikalavimų nėra panašios į kitų pašto paslaugų teikėjų paslaugas, ir dėl to neatsiranda konkurencijos iškraipymas.

62. Universaliojų paslaugų, kurias viešojo intereso tikslais užtikrina *Royal Mail*, esmė yra teikti tam tikras pašto paslaugas visiems naudotojams visoje teritorijoje pagal nustatytinus tarifus. Pirmiausia *Royal Mail* privalo įsteigti nustatytą pašto paslaugų teikimo vietą (pašto dėžutę ir pašto skyrį) kiek, iš kurio korespondencija surenkama bent vieną kartą kiekvieną darbo dieną. Ji privalo pristatyti visą leistiną korespondenciją prieinamomis ir vienodomis kainomis kiekvienu adresu Jungtinėje Karalystėje ir neturi teisės, pavyzdžiui, atsisakyti nuvežti korespondencijos į nuošalius regionus arba pristatyti ją tik už didesnę kainą. Galiausiai paštas turi būti pristatomas kiekvieną darbo dieną visiems privatiems namų ūkiams ir verslo klientams.

63. *TNT* neprivalo teikti panašių paslaugų. Todėl fiskalinio neutralumo principas iš esmės nereikalauja *TNT* ir *Royal Mail* sandorius fiskaliniu požiriu vertinti vienodai. Gali būti, kad *TNT* teikia iš dalies panašias paslaugas kaip ir *Royal Mail*, pvz., korespondencijos surinkimas ir rėšavimas. Tačiau universaliosios paslaugos, kurioms taikomos mokesčių lengvatos, teikiamos būtų viešuoju pašto tinklu, yra infrastruktūros renginių ir apibrėžtos kokybės už tam tikrą kainą teikiamų paslaugų visuma. Vadinasi, sandorį panašumo įvertinimas priklauso ne tik nuo konkrečių paslaugų sugretinimo, bet ir nuo aplinkybės, kad šios paslaugos yra visų viešojo pašto tinklo siūlomų paslaugų dalis(31).

64. Ar tai taikoma visiems, ar tik tam tikriems universali?j? paslaug? teik?jo sandoriams, turi b?ti nustatoma atsakant ? antr?j? klausim?.

65. Bet kuriuo atveju vertinimui fiskaliniu poži?riu neturi reikšm?s, ar apie universali?j? paslaug? teik?j?, kaip apie tok?, buvo pranešta Komisijai Pašto direktyvos 4 straipsnio prasme. Svarbi yra tik aplinkyb?, kad materialine prasme jo paslaugos atitinka universali?j? paslaug? požymius ir kad j? teikimas užtikrinamas tam tikram laikotarpiui pagal teik?jui išduotos licencijos s?lygas arba teis?s akt? reikalavimus. Su neutralumo principu neb?t? suderinama vertinti materialine prasme vienodas paslaugas fiskaliniu poži?riu nevienodai tik d?l to, kad apie šias paslaugas teikiant? ?kio subjekt? buvo pranešta Komisijai.

66. Atsižvelgiant ? išd?stytus argumentus, ? pirm?j? prejudicin? klausim? reikia atsakyti taip, kad „viešosios pašto tarnybos“ Šeštosios direktyvos 13 straipsnio A skirsnio 1 dalies a punkto prasme yra pašto paslaug? teik?jai, kurie užtikrina universali?sias paslaugas. Atleidimo nuo mokes?io taikymas nereikalauja, kad tam tikros universaliosios paslaugos b?t? rezervuotos teik?jui (-jams).

B – *D?l antrojo ir tre?iojo prejudicini? klausim?*

67. Antruoju prejudiciniu klausimu prašym? priimti prejudicin? sprendim? pateik?s teismas klausia, ar Šeštosios direktyvos 13 straipsnio A skirsnio 1 dalies a punktas apima visus sandorius, kuriuos vykdo atleidžiamas nuo mokes?io pašto paslaug? teik?jas. Tuo atveju, jeigu ne visos teik?jo paslaugos atleidžiamos nuo mokes?io, tre?iuoju klausimu Teisingumo Teismo prašoma nurodyti kriterijus, skirtus atriboti atleistinas nuo mokes?io paslaugas nuo neatleistin?j?. Kadangi abu šie klausimai labai susij?, nagrin?siu juos kartu.

68. *Royal Mail* ir Britanijos, Graikijos bei Airijos vyriausyb? nuomone, atleidimo nuo mokes?io nuostatos tekstas susij?s tik su paslaug? teik?ju ir nereikalauja išskirti skirting? gav?jo sandori?. Atvirkš?iai, Komisija ir Vokietijos vyriausyb? mano, kad atleidimas nuo mokes?io gali b?ti taikomas tik toms universali?j? paslaug? teik?jo paslaugoms, kurios tiesiogiai yra universali?j? paslaug? dalis. Iš šio paslaug? Komisija išskiria tam tikros dideliais kiekiais teikiamos ir nuo mokes?io neatleistinos korespondencijos vežim?. Vokietijos vyriausyb?s manymu, paslaugos, kurios teikiamos laisvai suder?tomis s?lygomis ir tarifais, nepatenka ? atleidimo nuo mokes?io taikymo srit?.

69. Šiuo atžvilgiu dar kart? reikia priminti, kad pagal Šeštosios direktyvos 13 straipsnio A skirsnio 1 dalies a punkt? nuo mokes?io atleistinos vieš?j? pašto tarnyb? teikiamos paslaugos ir su tokiomis paslaugomis susijusios tiekiamos prek?s. Išskyrus keleivi? pervežimo ir telekomunikacij? paslaugas, kurioms akivaizdžiai netaikomas atleidimas nuo mokes?io, ši nuostata n?ra skirta tam tikroms vieš?j? pašto tarnyb? paslaugoms.

70. Taigi, remdamosi tekstu, *Royal Mail* ir j? palaikan?ios vyriausyb?s iš pirmo žvilgsnio, atrodo, yra teisios. Be to, kita aplinkyb?, patvirtinanti, kad jos supranta atleidimo nuo mokes?io nuostat?, rodo, kad b?t? galima aiškiai atskirti sandorius, kuriems taikomos mokes?i? lengvatos, nes nesant tikslesn?s diferenciacijos reik?t? tik nustatyti, kas vykdo sandor?.

71. Ta?iau jeigu iš tikr?j? b?t? orientuojamasi tik ? tai, kad paslaugas teikia viešojo pašto tarnyba, reik?t? atleisti nuo mokes?io taip pat ir sandorius, kurie nieko bendra neturi su pašto paslaugomis, pavyzdžiui, rašin?s reikmen? arba dovan? pardavim? pašto skyriuose. Tai akivaizdžiai prieštaraut? atleidimo nuo mokes?io nuostatos prasmei ir tikslui – neapsunkinti prid?tin?s vert?s mokes?iu bendruoju interesu pagr?st? specifini? paslaug? teikim?. Be to, neb?t? laikomasi nei fiskalinio neutralumo principo, nei pagrindinio principo atleidimo nuo mokes?io

nuostat? kaip išimt? aiškinti siaurai.

72. Siekiant atsižvelgti ? paskutinius reikalavimus, atleidimas nuo mokes?io turi b?ti taikomas tik toms viešosios pašto tarnybos paslaugoms, kurias, *kaip tokias*, ji teikia. Kaip parod? atsakymas ? pirm?j? prejudicin? klausim?, atleidimas nuo mokes?io taikomas viešojo pašto tinklo paslaugoms, kuri? užtikrinimas tarnauja bendrajam interesui, šiuo poži?riu b?tinai atsižvelgiant ? su Pašto direktyva susijusius vertinimus.

73. Kadangi Pašto direktyvoje universaliosios paslaugos n?ra visiškai suderintos, tarp valstybi? nari? gali atsirasti skirtum? apibr?žiant universali?j? paslaug? dal? sudaran?ias paslaugas ir j? požymius, kurie turi ?takos pašto paslaug? atleidimui nuo prid?tin?s vert?s mokes?io. Iš principo Šeštosios PVM direktyvos s?vokas reikia aiškinti vienodai(32). Ta?iau ir ši direktyva palieka valstyb?ms nar?ms diskrecijos teis? apibr?žti neapibr?žtas teises s?vokas, kaip antai viešosios pašto tarnybos s?vok?.

74. Tod?l sprendime *Komisija prieš Vokietij?*(33) Teisingumo Teismas pažym?jo, kad Šešt?ja direktyva vengiama daryti ?tak? valstybi? nari? pašto paslaug? organizavimui, nes 13 straipsnio A skirsnio 1 dalies a punktas vienodai taikomas ir valstybin?ms, ir pagal privatin?s teis?s normas veikian?ioms pašto paslaug? teikimo ?mon?ms. Tai atitinka subsidiarumo princip?, kad valstyb?s nar?s, atsižvelgdamos ? savo geografinius, socialinius ir ekonominius ypatumus, nustato pašto paslaugas, kurias reikia užtikrinti bendrojo intereso labui. Šie vertinimai v?liau taip pat gali tur?ti poveik? paslaug? vertinimui PVM srityje.

75. Vis d?lto reikia pabr?žti, kad valstyb?s nar?s privalo leisti pasinaudoti atleidimu nuo mokes?io, jeigu ?vykdytos 13 straipsnio A skirsnio 1 dalies a punkto s?lygos(34); ši pareiga atitinka tam tikr? asmens teis?. Iš to matyti, kad valstyb?s nar?s negali atleidimo nuo mokes?io taikymo srities susieti su visiškai kitokiais kriterijais negu nurodyti su bendruoju interesu susijusi? universali?j? paslaug? apibr?žime. Atvirkš?iai, taikydamos atleidim? nuo mokes?io, valstyb?s nar?s ?sipareigoja laikytis atitinkam? vertybi?, nustatyt? pašto rinkos reguliavimo pagrindu.

76. Universaliosios paslaugos egzistuoja ne tik tuomet, kai jos teikiamos remiantis universali?j? paslaug? teik?jo infrastrukt?ra. Be to, jos turi b?ti teikiamos laikantis bendrai galiojan?i? standartini? s?lyg? ir tarif?. Tik tuomet jos gali b?ti laikomos paslaugomis, kurias teikia viešoji pašto tarnyba ir kurios tam tikru atžvilgiu tarnauja bendrajam interesui.

77. Kaip teisingai akcentuoja Vokietijos vyriausyb?, nurodydama Pašto direktyvos penkiolikt? konstatuojam?j? dal?, universali?j? paslaug? teik?jai turi teis? individualiai der?tis d?l sutar?i? su klientais sudarymo. Toki? paslaug? neteikia kaip *viešojo* pašto tarnyba veikiantis teik?jas, nes paslauga šiomis s?lygomis prieinama ne kiekvienam naudotojui tuo pa?iu b?du, o tik naudotojams, turintiems ypating? pirkimo gali?.

78. Be to, ši? paslaug?, kurios teikiamos kartu su universaliosiomis paslaugomis ir kurioms nekeliamos tam taikomos s?lygos, atžvilgiu universali?j? paslaug? teik?jas yra tokioje pa?ioje pad?tyje kaip ir bet kuris kitas pašto paslaug? teik?jas. Taigi ir fiskalinio neutralumo principas, ir konkurencijos iškraipymo draudimas neleidžia taikyti atleidimo nuo mokes?io.

79. Sprendime *Corbeau* Teisingumo Teismas akcentuoja, kad EEB sutarties 90 straipsnio 2 dalis (dabar – EB 86 straipsnis) nepateisina išimtinio teisių suteikimo tuo atveju, jeigu nagrinėjamos specifinės, nuo viešojo intereso paslaugų atskiriamos paslaugos, kurios atitinka specialius tokio subjekto poreikius(35). Šia prasme *Royal Mail* neturi išimtinio teisių. Tačiau atleidimas nuo pridėtinės vertės mokesčio yra universaliųjų paslaugų teikėjui taikoma lengvata, kuri taip pat pagrįsta tik bendrojo intereso uždaviniais. Ši lengvata negali būti taikoma kitoms paslaugoms, kurios individualiai perleistos konkrečioms tokio subjektams.
80. Ne veltui Pašto direktyvos 14 straipsnio 2 dalyje numatyta, kad universaliųjų paslaugų teikėjai savo vidaus apskaitos sistemoje turi turėti atskiras sąskaitas universaliųjų paslaugų dalį sudarantioms paslaugoms ir universaliosioms nepriskirtinoms paslaugoms. Pagal 14 straipsnio 2 dalies antrą sakinį tai taip pat taikoma nerezervuotoms universaliosioms paslaugoms. Šis reikalavimas skirtas užtikrinti sąnaudų skaidrumą ir panaikinti skirtingų kategorijų kryžminį subsidijavimą, kuris universaliųjų paslaugų teikėjui galėtų suteikti pranašumą konkuruojant su kitais teikėjais.
81. Aiškų skirtingų pašto paslaugų kategorijų atskyrimas yra svarbus atleidimo nuo mokesčio atžvilgiu tam, kad universaliųjų paslaugų teikėjas neturėtų pranašumo srityse, kuriose jis konkuruoja su kitais teikėjais. Kadangi bet kuriuo atveju reikia turėti dvi atskiras sąskaitas skirtingų rūšių paslaugoms, neatrodo, kad atitinkamai diferencijuotas atleidimo nuo mokesčio taikymas sukelia didesnį praktinį sunkumą.
82. Dėl korespondencijos dideliais kiekiais (*bulk mail services*), kuri, Komisijos nuomone, taip pat neturi būti atleista nuo mokesčio, visų pirma reikia pažymėti, kad tai nėra techninė sąvoka, kuri apibrėžiama, pavyzdžiui, Pašto direktyvoje. Atvirkščiai, Pašto direktyva numato tik reklaminį paštą kaip specialią kategoriją. Pašto direktyvos 2 straipsnio 8 dalyje jis apibrėžiamas kaip „vieno siuntėjo dideliame gavėjo skaičiui siunčiamas reklaminio, komercinio ar viešai skelbiamo pobūdžio vienodo turinio (išskyrus gavėjo pavadinimą, adresą ir jo identifikavimo numerą, taip pat kitokios modifikacijos, kurios nepakeičia jo pobūdžio) pranešimas, siunčtinąs arba pristatytinas adresu, kurį siuntėjas nurodo ant pranešimo arba siuntos pakuotės“.
83. Korespondencijos dideliais kiekiais sąvoka, viena vertus, būtų galima suprasti kaip reklaminio pašto sinonimą. Platesne prasme tai galėtų būti susiję apskritai su verslo paštu, kurį dideliais kiekiais siunčia siuntėjas, tačiau kuris turi individualius pranešimus, kaip antai telekomunikacijos įmonių sąskaitos faktūros arba bankų siunčiamos sąskaitos ataskaitos.
84. Kaip bet kuriuo atveju matyti iš sąvokos, tikrai negalima taikyti atleidimo nuo mokesčio tais atvejais, kai ši korespondencija teikiama individualiai sudėtomis kainomis.
85. Tačiau tiek, kiek taikomas bendrai nustatytas pašto tarifas, tokios paslaugos neabejotinai yra ne tipinės paslaugos, kurios priskiriamos prie tiesioginio privačiojo kliento poreikio. Kita vertus, bendrojo intereso labui iš principo svarbu verslo klientams suteikti galimybę naudotis viešuoju pašto tinklu.
86. Tačiau šiuo atžvilgiu naudos netiesiogiai gauna privatūs asmenys. Jie suinteresuoti, kad jiems verslo paštas būtų pristatomas už prieinamas kainas, ir netgi tuo atveju, kai jie gyvena nuošaliuose valstybės narų regionuose. Jeigu verslo pašto siuntėjas negali susigrąžinti pirkimo PVM, pavyzdžiui, bankas, pašto išlaidoms nustatytas PVM galiausiai turėtų daryti tokį kainai, kuri sąskaitoje fakturoje siuntėjas nurodo savo klientui už suteiktas paslaugas.
87. Pagaliau verslo pašto, kuris turi individualų pranešimą ir yra gabenamas pagal bendrus tarifus, atveju sunku nustatyti, koks pristatytos korespondencijos kiekis laikytinas nuo mokesčio

neatleidžiama korespondencija dideliais kiekiais. Ar reikia pradėti skaičiuoti jau nuo penkiasdešimties sąskaitų faktūrų, kurias kasdien išsiunčia vidutinio dydžio įmonė, ar tik esant tiksliai didelio tiekėjo išrašomų sąskaitų faktūrų? Todėl tokia korespondencija neturėtų būti vertinama kitaip nei atskirai pristatoma individualaus turinio korespondencija.

88. Atvirkščiai, svarbu atskirti reklaminį paštą. Pašto direktyvos 2 straipsnio 8 dalies prasme. Jam, nepaisant bendrojo pašto paslaugų tarifo, galėtų būti netaikomas atleidimas nuo mokesčio, nes šios korespondencijos atveju dominuoja komercinis interesas reklamuoti siunčiamo prekes arba paslaugas. Tačiau galiausiai valstybės narės turi nuspręsti, kaip tokiu atveju vertinti privačius ir viešuosius interesus. Taip pat būtina atsižvelgti į žmonių, konkuruojančių su universaliųjų paslaugų teikėju, interesų turėti vienodas naudojimosi šia pelninga rinka teises.

89. Todėl antrąjį ir trečiąjį klausimus reikia atsakyti, kad Šeštosios direktyvos 13 straipsnio A skirsnio 1 dalies a punkte numatytas atleidimas nuo mokesčio taikomas tik toms viešosios pašto tarnybos paslaugoms, kurias teikia ši tarnyba, t. y. universaliosioms paslaugoms, susijusioms su bendruoju interesu. Atvirkščiai, jis netaikomas paslaugoms, kurios teikiamos pagal individualiai suderėtas sąlygas ir kurioms netaikomi universaliųjų paslaugų reikalavimai.

## V – Išvada

90. Remdamasi tuo, kas išdėstyta, siūlau *High Court* prejudicinius klausimus atsakyti taip:

1. „Viešosios pašto tarnybos“ 1977 m. gegužės 17 d. Šeštosios Tarybos direktyvos 77/388/EEB dėl valstybių narių apyvartos mokesčių įstatymų derinimo – Bendra pridėtinės vertės mokesčio sistema: vienodas vertinimo pagrindas 13 straipsnio A skirsnio 1 dalies a punkto prasme yra pašto paslaugų teikėjai, kurie užtikrina universaliąsias paslaugas. Atleidimo nuo mokesčio taikymas nereikalauja, kad tam tikros universaliosios paslaugos būtų rezervuotos teikėjui (-jams).

2. Šeštosios direktyvos 13 straipsnio A skirsnio 1 dalies a punkte numatytas atleidimas nuo mokesčio taikomas tik toms viešosios pašto tarnybos paslaugoms, kurias teikia ši tarnyba, t. y. universaliosioms paslaugoms, susijusioms su bendruoju interesu. Atvirkščiai, jis netaikomas paslaugoms, kurios teikiamos pagal individualiai suderėtas sąlygas ir kurioms netaikomi universaliųjų paslaugų reikalavimai.

1 – Originalo kalba: vokiečių.

2 – 1977 m. gegužės 17 d. Šeštoji Tarybos direktyva 77/388/EEB dėl valstybių narių apyvartos mokesčių įstatymų derinimo – Bendra pridėtinės vertės mokesčio sistema: vienodas vertinimo pagrindas (OL L 145, p. 1; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 9 sk., 1 t., p. 23–62), nuo 2007 m. sausio 1 d. pakeista 2006 m. lapkričio 28 d. Tarybos direktyva 2006/112/EB dėl pridėtinės vertės mokesčio bendros sistemos (OL L 347, p. 1–118).

3 – Žr. 2007 m. liepos 24 d. Pranešimų spaudai IP/07/1164.

4 – Direktyvos 2006/112/EB 132 straipsnio formuluotė yra tokia pati, nustatanti, kad atleidžiamas nuo mokesčio paslaugų, išskyrus keleivių gabenimo ir telekomunikacijų paslaugas, teikimas ir su tuo susijusi prekybų tiekimas, kai šis tiekimas ir teikimas vykdo viešojo pašto tarnybos.

5 – 1997 m. gruodžio 15 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 97/67/EB dėl Bendrijos pašto paslaugų vidaus rinkos plėtros bendrųjų taisyklių ir paslaugų kokybės gerinimo (OL 1998, L 15, p. 14; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 6 sk., 3 t., p. 71–82), iš dalies pakeistos 2002 m. birželio 10 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2002/39/EB (OL L 176, p. 21; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 6 sk., 4 t., p. 316).

6 – 2008 m. vasario 20 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2008/6/EB, iš dalies keičianti Direktyvą 97/67/EB, siekiant visiškai Bendrijos pašto paslaugų vidaus rinkos suformavimo (OL L 52, p. 3). Direktyva panaikina galimybę rezervuoti tam tikras paslaugas nuo 2011 m. sausio 1 d. (vienuolikai valstybių narių taikomas ilgesnis, iki 2012 m. trunkantis įgyvendinimo terminas).

7 – 2003 m. balandžio 10 d. generalinio advokato L. A. Geelhoed išvada byloje *Dansk Postordreforening* (C-169/02, Rink. p. I-13330, 79 punktas). Šioje byloje nebuvo priimtas Teisingumo Teismo sprendimas, nes pateikus išvadą atsiimtas prašymas priimti prejudicinį sprendimą.

8 – Šia prasme dėl Šeštosios direktyvos 13 straipsnio A skirsnio 1 dalies b ir c punktų žr. 2003 m. spalio 20 d. Sprendimą *d'Ambrumenil ir Dispute Resolutions Services* (C-307/01, Rink. p. I-13989, 58 punktas) ir 2006 m. birželio 8 d. Sprendimą *L.u.P.* (C-106/05, Rink. p. I-5123, 25 punktas).

9 – Žr. 1973 m. Komisijos lydraštą dėl Šeštosios Tarybos direktyvos dėl valstybių narių apyvartos mokesčių statymų derinimo – Bendra pridėtinės vertės mokesčio sistema: vienodas vertinimo pagrindas, Europos Bendrijų biuletenio priedas 11/73, p. 16.

10 – Sprendimas *d'Ambrumenil* (minutas 8 išnašoje, 52 punktas); 2005 m. gegužės 26 d. Sprendimas *Kingscrest ir Montecello* (C-498/03, Rink. p. I-4427, 29 punktas); 2007 m. birželio 14 d. Sprendimas *Haderer* (C-445/05, Rink. p. I-4841; 18 punktas) ir 2008 m. spalio 16 d. Sprendimas *Canterbury Hockey Club ir kt.* (C-253/07, Rink. p. I-0000, 17 punktas).

11 – 1998 m. lapkričio 12 d. Sprendimas *Institute of the Motor Industry* (C-149/97, Rink. p. I-7053, 18 punktas); sprendimas *d'Ambrumenil* (minutas 8 išnašoje, 54 punktas) ir 2005 m. gruodžio 1 d. Sprendimas *Ygeia* (C-394/04 ir C-395/04, Rink. p. I-10373, 15 punktas).

12 – Sprendimai *Haderer* (minutas 10 išnašoje, 18 punktas) ir *Canterbury Hockey Club ir kt.* (minutas 10 išnašoje, 17 punktas).

13 – Šiuo klausimu žr. mano 2005 m. gruodžio 15 d. Išvadą byloje *Solleveld ir van den Hout-van Eijnsbergen*, (C-443/04 ir C-444/04, Rink. p. I-3617, 39 ir 49 punktai).

14 – 1985 m. liepos 11 d. Sprendimas *Komisija prieš Vokietiją* (107/84, Rink. p. 2655, 11 punktas).

15 – Sprendimas *Komisija prieš Vokietiją* (minutas 14 išnašoje, 13 punktas) ir 2006 m. gruodžio 14 d. Sprendimas *VDP Dental Laboratory* (C-401/05, Rink. p. I-12121, 25 punktas).

16 – Minutas 14 išnašoje, 11 ir 19 punktai.

17 – Žr. sprendimą *Komisija prieš Vokietiją* (minutas 14 išnašoje, 16 punktas).

18 – Žr. 2003 m. balandžio 10 d. generalinio advokato L. A. Geelhoed išvadą byloje *Dansk Postordreforening* (C-169/02, Rink. p. I-13330, 70–76 punktai).

- 19 – Šiuo klausimu žr. minėtus šios išvados 29 ir 30 punktus.
- 20 – Žr., pavyzdžiui, Pašto direktyvos 3 straipsnio 3 dalies 1 sakinio formuluotą.
- 21 – Minėta 2 išnašoje.
- 22 – Šia prasme žr. 1982 m. spalio 6 d. Sprendim? *Cilfit ir kt.* (283/81, Rink. p. 3415, 20 punktas) ir 2007 m. spalio 18 d. Sprendim? *Agrover* (C?173/06, Rink. p. I?8783; 17 punktas).
- 23 – OL L 375, p. 3; 2004 m. specialusis leidimas lietuvi? k., 6 s., 1 t., p. 139–154.
- 24 – 2006 m. geguž?s 4 d. Sprendimas *Abbey National* (C?169/04, Rink. p. I?4027, 61 ir paskesni punktai); daugiau d?l atitinkamos praktikos žr. mano išvados toje byloje 73 ir paskesnius punktus.
- 25 – Minėta 7 išnašoje.
- 26 – Išvada byloje *Dansk Postordreforening* (minėta 18 išnašoje, 79 punktas).
- 27 – Žr. 2007 m. lapkri?io 15 d. Sprendim? *International Mail Spain* (C?162/06, Rink. p. I?9911, 31 ir paskesni punktai) su nuoroda ? 1993 m. geguž?s 19 d. Sprendim? *Corbeau* (C?320/91, Rink. p. I?2533, 14–16 punktai) ir 2001 m. geguž?s 17 d. Sprendim? *TNT Traco* (C?340/99, Rink. p. I?4109, 5 punktas), kalbant apie EB 86 straipsnio 2 dalį.
- 28 – Žr. šios išvados 32 punkt? bei nuorodas 12 išnašoje.
- 29 – 1999 m. rugs?jo 7 d. Sprendimas *Gregg* (C?216/97, Rink. p. I?4947, 19 ir 20 punktai); sprendimas *Kingscrest Associates ir Montecello* (min?tas 10 išnašoje, 29 punktas); sprendimas *L.u.P* (min?tas 8 išnašoje, 24 punktas) ir 2007 m. birželio 28 d. Sprendimas *JP Morgan Flemming Claverhouse* (C?363/05, Rink. p. I?5517, 46 punktas).
- 30 – 2001 m. geguž?s 3 d. Sprendimas *Komisija prieš Pranc?zij?* (C?481/98, Rink. p. I?3369, 22 punktas) ir sprendimas *JP Morgan Flemming Claverhouse* (min?tas 29 išnašoje, 47 punktas).
- 31 – Vis d?lto b?t? ?manoma, kad *TNT* teikt? visoje teritorijoje integruotas pašto paslaugas, bendradarbiaudama su kitais teikėjais, pirmiausia su *Royal Mail*. Tiek, kiek šios paslaugos atitinka reikalavimus kainos nustatymo atžvilgiu, jos gal?t? b?ti laikomos atleistinomis nuo mokes?io universaliosiomis paslaugomis. Mano manymu, n?ra b?tina, kad teikėjai iš nuosav? išteklių teikt? dalį paslaug?, kurios bendrai sudaro universali?ias paslaugas.
- 32 – Žr. sprendimus *Kingscrest ir Montecello* (min?tas 10 išnašoje, 22 punktas); *Haderer* (min?tas 10 išnašoje, 17 punktas) ir *Canterbury Hockey Club ir kt.* (min?tas 10 išnašoje, 16 punktas).
- 33 – Min?tas 14 išnašoje, 16 punktas.
- 34 – Šia prasme žr. sprendim? *Komisija prieš Vokietij?* (min?tas 14 išnašoje, 10 punktas); 2003 m. lapkri?io 6 d. Sprendim? *Dornier* (C?45/01, Rink. p. I?12911, 81 punktas) ir sprendim? *JP Morgan Flemming Claverhouse* (min?tas 29 išnašoje, 61 ir 62 punktai).
- 35 – Sprendimas *Corbeau* (min?tas 27 išnašoje, 19 punktas).